

Escorcolls integrals a menors per tinença de cànnabis

Eduard Casas i Bertet. Educador Social. President de l'Associació GASS

Les clavegueres de l'Estat es podrien definir com el conjunt d'estratègies utilitzades, fora de la llei i de l'ètica, per mantenir el poder, enriquir-se o d'altres raons. Englobarien actuacions com l'abús policial i judicial, la tortura, la calúmia, la intimidació, la humiliació, l'espionatge, l'extorsió, etc. Representen l'antítesi de garantir els drets fonamentals de la ciutadania.

Segons l'Enric Calpena¹ hi han estudis que justifiquen que les clavegueres de l'Estat han existit des de les primeres organitzacions humanes neolítiques. Fins i tot hi ha una hipòtesis que afirma que el cromanyó va imposar-se al neandertal perquè va dominar millor l'ús de la mentida social². Tal és així que avui en dia es sap que la mentida (*fake news*), segons un recent estudi publicat a la revista *Science*, s'escampa sis vegades més ràpid que la veritat i arriba a molta més gent³.

Tant en els estats democràtics com en les dictadures s'han utilitzat les clavegueres, encara que en aquests últims la brutalitat adquiriria un tret distintiu. No es necessitava dissimular, potser una mica per la pressió externa (internacional), però no internament.

Espanya, per la proximitat històrica a una dictadura feixista, ha desenvolupat la part més bruta de les clavegueres, on els procediments policials i judicials no feien concessions: no cal afegir comentaris sabent que la policia franquista secreta va ser entrenada per la Gestapo; o a nivell judicial, la mateixa Audiència Nacional⁴ és filla del Tribunal d'Ordre Públic (TOP) franquistes i dels Tribunals Militars on no es necessitava demostrar el delictes contra l'acusat. Només amb el testimoni d'una autoritat ja era suficient, és a dir, s'atorgava a la policia el monopoli de la veritat -apart del de la violència- i posava els ciments d'un estat policial. Les denúncies de tortures policials eren desestimades i no investigades quasi sistemàticament: 8 vegades ha estat condemnada Espanya per les Nacions Unides per no investigar tortures (Amnistia Internacional)..

L'actual marc legal espanyol en seguretat ciutadana és la Llei Mordassa i va ser dissenyada per l'ex ministre Jorge Fernández Díaz, el qual va haver de plegar per la sobre utilització de les clavegueres de l'Estat amb la publicació⁵ d'unes escoltes en les que se sentia al Sr. Fernández dient perles com: "*Esto la Fiscalía te lo afina*".⁶

En aquest sentit, s'ha d'entendre que aquesta llei i els protocols d'aplicació que es deriven recuperen l'essència d'aquesta manera de fer, és a dir, l'abús policial i judicial. Fet que s'ha pogut comprovar recentment en les condemnes als joves d'Altsasu; la forma d'actuar de la policia contra la població a l'1-O; o com s'actua judicialment contra polítics i activistes independentistes catalans; o el cas de cantants com Pablo Hasel i

¹ Programa 701 d'En Guàrdia

² "Sapiens: una breu història de la humanitat" Edit. Harper& Row. Aut: Yuval Noah Harari

³ <http://www.sciencemag.org/news/2018/03/fake-news-spreads-faster-true-news-twitter-thanks-people-not-bots>

⁴ Fundada al 1977 fora de l'ordre jurídic únic, per tant paral·lel a ell.

⁵ <http://www.publico.es/politica/fernandez-diaz-conspiro-jefe-oficina.html>

⁶ Cas antifrau. Juny 2016

Valtònc. Desapareixen totalment les garanties dels drets civils i s'incrementa la sensació d'inseguretat ciutadana i d'injustícia davant l'Estat.

En definitiva, el Sr. Fernández Díaz va legalitzar actuacions policials que creuaven moltes línies vermelles que l'ètica democràtica havia traçat. Entre elles trobem l'actuació policial amb menors, on en el protocol policial d'actuació amb menors, a l'apartat de detenció dels mateixos, s'habilita als agents a fer escorcolls integrals sense limitar-ho a motius majors, per exemple portar armes, objectes robats, etc. A la pràctica, si un menor es sospita que pot tenir cànnabis podria ser despullat. Fet que ja ha succeït a casa nostra. Il·legal? No, completament legal. Ètic i moral? Tampoc.

Aquesta actuació desproporcionada no protegeix els drets dels menors, sinó que traspasa una d'aquelles línies vermelles que s'havien determinat en estats no feixistes: vetllar pels drets i la dignitat dels menors. S'ha de seguir la màxima de no fer més mal del que hi ha, sinó el remei pot ser pitjor que la malaltia, ja que experimentar un escorcoll integral per un adult ja és dur i humiliant, però si li fan a un menor podria tenir conseqüències més greus.

Quines garanties de protecció tenen els menors avui en dia amb aquest protocol policial? No hi han hagut casos d'agents que han violat i abusat sexualment? Ningú podria dir que això no passa mai amb l'antecedent de la Manada o el cas del mosso d'esquadra, de l'entitat Psicojove, condemnat per corrupció de menors. Es pot imaginar als policies de la Manada o al Mosso de Psicojove amb menors despullats al davant? Per què no evitar aquests riscos?

Seríem capaços d'entendre la naturalesa de qui ha autoritzat a les policies a deixar nus als nostres menors només amb l'excusa d'un porro? A hores d'ara, els agents podrien fer escorcolls integrals anualment a mig milió de menors que són els que proven cànnabis a l'any. Es vol realment això? És aquest l'ajut que es reserva als menors dels nostres pobles i ciutats?

Tanmateix, no es pot estar en contra de l'abús i la repressió policial contra Catalunya, legalitzat per la llei Mordassa, per exemple penjant llaços grocs o pancartes a la façana de la casa de la vila i, al mateix temps, recolzar l'aplicació del protocol d'actuació policial als menors des del mateix ajuntament, ja que ambdues actuacions brollen de la mateixa font i essència.

Per tot això, des del món local s'hauria d'estar observant, atents i denunciants contra aquests tipus d'actuacions, per molt legals que siguin. Políticament s'ha de prioritzar altres temes d'ordre públic, per tal de que els agents no tinguin la temptació, enlluernats amb aquesta carta verda que els hi ha atorgat el neofranquisme, de despullar als menors per tinença de cànnabis o coses semblants.

Per acabar, s'ha de considerar que si els agents policials d'un municipi o d'una comissaria dels MMEE tenen temps per a fer aquest tipus d'actuacions, indica que hi ha un excés dels mateixos: poca feina. Caldria reduir la plantilla policial i invertir l'estalvi en ajudar realment a la ciutadania, que bé ho necessita en l'àmbit social, sanitari i educatiu. O el cultural... Qualsevol cosa seria millor que tenir agents aplicant aquest protocol per esdevenir la mà executora del ministre Fernández Díaz a casa nostra.